

Dilbilgisi Açıklamaları

RELATIVE CLAUSE

1. TANIM

Relative Clause yapı bir ad ve o adı niteleyip ada genelde *who, which, that, where, ..* gibi sözcüklerle bağlanan bir nitelikten oluşur:

The ring **that/which** was stolen *has finally been found*.

Türkçede bu tür bir yapı, İngilizcenin aksine, önce nitelik, sonra da nitelenen ad şeklinde yapılmaktadır:

Çalınan yüzük sonunda bulundu.
Nitelik Ad

Bu örnekten de anlaşılacağı gibi, çeviri yaparken nitelik ile adın yerlerini değiştirmek gerekmektedir. Türkçede ayrıca yükleme "-En" ya da "-Diğl" eklenir.

2. DEFINING RELATIVE CLAUSE

2.1. who/which/that

Nesne adları için *which* ya da *that* kullanılır.

Tom didn't like the computer which they recommended.

Tom, önerdikleri bilgisayarı beğenmedi.

Kişi adları için ise *who* ya da *that* kullanılır.

The man who killed the leader is being questioned.

Peter does not know the name of the man borrowed his bicycle yesterday.

- A. whose
- B. which
- C. whom
- D. who
- E. of whom

Bağlayan sözcüğün (*who, which, ..*) hemen arkasından bir yüklem gelmesi durumunda bağlayan sözcüğün kullanılması zorunludur.

The car which was parked there was towed away.

Bağlayan sözcüğün (*who, which, ..*) hemen arkasından bir yüklem gelmemesi durumunda (*ad + [who/which/..] + ad/adıl*) bağlayan sözcüğün kullanılması zorunlu değildir.

The man my sister loves is an engineer.

Ad + Ad

İngilizcede kimi yüklem ve sıfatlar bir *preposition* ile birlikte kullanılırlar (*look at, listen to gibi*). Bir *Relative Clause* yapıda bu türden bir *preposition* olması durumunda yüklem ya da sıfata ait *preposition who / which* sözcüğünün hemen önüne alınabilir.

He didn't tell me who he shouted at.

He didn't tell me at whom he shouted.

The game I am interested is called water-polo.

- A. in which
- B. with which
- C. which
- D. whose
- E. that

Bu yapıda *prepositiondan sonra kesinlikle that* kullanılamaz. *Who yerine de whom* kullanılır.

All that ... yapısında "-En/DİĞİ herşey" anlamı vardır. Dikkat edilmesi gereken nokta, kimi zaman iki yüklem birbiri ardına gelmesidir.

All (that) I own is yours.

I will give you all you want.

None /All /.. (of) those / the people /.. .. who /whom /.. yapısı "-EnİErIn tümü / hepsi / .." anlamını taşır.

All those who want a ticket should go to the entrance

anything / nothing /.. to + yüklem yapısı aslında *anything / nothing /.. which someone can / will / .. + yüklem* yapısıdır.

I can't find anything to say. (= anything I can say.)

Relative Clause yapılarında *what* sözcüğü de - *the thing which* anlamında - kullanılabilir.

The gained first position in what is the most important competition of the year.

The man wife died a year ago is in a hopeless mood.

- A. who
- B. that
- C. of whom
- D. which
- E. whose

2.2. V_{ing} clause

Bu tür tümceler *who/which* ile yapılan tümcenin bir tür kısaltması niteliğindedir. Örneğin,

I like the girl (who is) studying over there.

Bu yapıda genelde yükleme *continuous* anlam yüklenir. Bu nedenle de, örneğin,

* The boy bringing the milk has been sick in bed for some time,

tümcesi yanlıştır. Buradaki mantıksızlık, oğlanın hem sütü getiriyor olması (*The boy [who is] bringing*) hem de bir süredir hasta yatıyor olmasıdır. Bu tümce,

The boy who brings the milk has been ill for some time,

şeklinde düzeltilebilir.

People in flats above the second floor complain about water problem.

- A. live
- B. lived
- C. living
- D. have lived
- E. have to live

2.3. Past Participle (=V₃) Clause

Bu yapıda adı izleyen ve *past participle* durumda kullanılan yüklem, edilgen (= *passive*) özellik taşımaktadır.

The purse (which was) lost has not been found yet.

Soldiers at the battlefield were all taken to the nearest hospital tent.

- A. to wound
- B. wounded
- C. wounding
- D. who wounded
- E. whose wound

2.4. Prepositional Phrases

.. the man who is waiting over there.

.. the man waiting over there. ↴

...the man over there. ↴

Bu yapı çeviri açısından bir sorun oluşturmaz.

2.5. Cleft Tümce

Tümcenin belirli bir parçasını vurgulamak gerektiği zaman, Türkçede vurgulanacak bölüm yükleme yaklaştırılmaktadır. İngilizcede bunun yazı dilinde yolu vurgulanacak bölümün altını çizmek ya da o bölümü *yatık* harflerle yazmak, ya da bazı yapılar için devrik yapı kullanmak; konuşma dilinde ise sesin yükselmesi ile vurguyu belli etmektir.

Relative Clause özelliği taşıyan *cleft* tümce, vurguyu sağlamanın bir diğer yoludur. İki tür *cleft* tümceden söz edilebilir.

a) It is/was/.. who/that

My mother threw an egg at the President yesterday.

It was my mother who threw an egg at the President yesterday.

It was an egg that my mother threw at the President yesterday.

It was at the President that my mother threw an egg yesterday.

It was yesterday that my mother threw an egg at the President.

b) What ... is / was

What my mother threw at the President was an egg.

My left leg hurts. → What hurts is my left leg.

I like her charm. → What I like in her is her charm.

3. NON-DEFINING RELATIVE CLAUSE

Bu yapıda kesinlikle *that* kullanılmaz. Tamlayan bölüm bir tür fazladan bilgi verir konumdadır ve bu yüzden de ana tümceden virgül yolu ile ayrılmaktadır. *Non-defining relative clause* bu özelliğinden ötürü *Extra Information Clause* olarak da tanınır.

3.1. , who(m) / which

John, whom you know well, is totally crazy

tümcesinde

whom you know well

bölümü, aynı *Defining Relative Clause* yapılarda olduğu gibi, kendisinden önce gelen adı nitelendirmektedir. Bu nedenle, çeviri esnasında aradaki virgülleri yok saymak yeterli olacaktır.

John whom you know well is totally crazy.

The doctor, who was rather disappointed with the operation results, didn't know what to tell the patient's relatives.

- A. Doktor hasta yakınlarına ameliyat sonuçlarından hayal kırıklığına uğradığını ve ne söyleyeceğini bilemediğini söyledi.
- B. Ameliyat sonuçlarından ötürü hayal kırıklığına uğrayan doktor, hasta yakınlarına ne söyleyeceğini bilemedi.
- C. Doktor ameliyat sonuçlarının kendisini hayal kırıklığına uğrattığını söyleyince, hasta yakınları ne diyeceklerini bilemediler.
- D. Doktor oldukça hayal kırıcı ameliyat sonuçları karşısında hasta yakınlarına ne diyeceğini bilemedi.
- E. Doktor, ameliyat sonuçları karşısında hayal kırıklığına uğrayan hasta yakınlarına ne söyleyeceğini bilemedi.

I liked your neighbours, I met at your New Year party.

- A. that
- B. when
- C. where
- D. which
- E. whom

Aristotle, natural science dominated the western thought for centuries, was a Greek philosopher.

- A. that
- B. which
- C. of whom
- D. who
- E. whose

3.2. , where / when

Who, which ve that yerine where ve when sözcüklerini kullanmak da mümkündür. Bu yapı defining relative clause için de geçerlidir.

Edinburgh, where I was born, is a beautiful city.

Where / when sözcüklerinin defining ve non-defining relative clause içinde kullanımı:

when / where + tümce

when / where = preposition + which

I'll have to go back to the place I probably dropped my keys.

- A. that
- B. when
- C. where
- D. which
- E. whom

3.3. all / none / both / .. of whom / which

He has three sisters, all of whom are students.

tümcesi aynı bir *Defining Relative Clause* gibi ele alınabilir ve bu şekilde Türkçeye aktarılabilir. Ancak, en iyisi virgülden sonra gelen bölümü ayrı bir tümce halinde aktarmaktır.

Üç kızkardeşi var; üçü de öğrenci.

Bir başka örnek bunun nedenini daha iyi açıklayacaktır.

Tim invested all his money on four companies, three of which went bankrupt in a year.

tümcesi tek bir tümce halinde Türkçeye aktarıldığında ortaya çıkan

* *Tim bütün parasını üçü bir sene içinde iflas eden dört şirkete yatırdı,*

tümcesi hatalı bir anlam aktarıyor olacaktır, zira, bu durumda Tim üçü zaten iflas etmiş dört şirkete parasını yatırmış olmaktadır. Oysa virgülden sonra gelen bölüm ayrı olarak aktarılırsa,

Tim parasını dört şirkete yatırdı; bunlardan üçü bir sene içinde iflas etti

tümcesi ile anlam tam ve doğru olarak aktarılmış olmaktadır.

Kurt Vonnegut, one of books I had translated, wrote his best novels during the 80's.

- A. his
- B. those
- C. which
- D. whom
- E. whose

3.4. Sentential Relative Clause

Sentential Relative Clause diğer *relative clause* yapılarından farklı bir özellik taşımaktadır. Bu nedenle de çeviri esnasında büyük dikkat gösterilmesi gerekir. *Defining ve non-defining* yapılarda ortak olan nokta tamlayan bölümün kendisinden önce gelen adı nitelendirmesidir.

Sentential Relative Clause yapıda ise tamlanan virgülden önceki tümcenin tümüdür.

He died young, which was a pity.

Around 40,000 people bought tickets for the stadium concert, which was more than was expected.

The rain has finally stopped, is to say that we can go out now.

- A. that
 - B. which
 - C. what
 - D. this
 - E. for which
-